

BOSNA I HERCEGOVINA
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊАЛУКА
Број: 71 0 П 145409 16 Рев 2
Дана, 08.02.2018. године

Врховни суд Републике Српске у Бањалуци, у вијећу састављеном од судија Горјане Попадић, као предсједника вијећа, Стаке Гојковић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Р.С., коју заступа Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Б., против тужених Д.Х., Д. Е. и Д. Р., сви из Б., , које заступа Р. П., адвокатиз Б., ради стицања без основа, вриједност предмета спора 141.315,44 КМ, одлучујући о ревизији тужених, против пресуде Окружног суда у Бањалуци број 71 0 П 145409 16 Гж 2 од 16.5.2016. године, на сједници вијећа одржаној 8.2.2018. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија се уважава, укида се пресуда Окружног суда у Бањалуци број 71 0 П 145409 16 Гж 2 од 16.5.2016. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањалуци број 71 0 П 145409 15 П 2 од 21.9.2015. године обавезани су тужени да тужиоцу солидарно исплате износ од 90.000,00 КМ са законском затезном каматом, почев од 20.6.2012. године, као дана подношења тужбе, па до исплате, у року од тридесет дана од дана доношења одлуке под прјетњом извршења. Преко досуђеног износа одбијен је захтјев тужилаца као и захтјев за исплату камате за период до 20.6.2012. године.

Тужени су обавезани да тужиоцу солидарно надокнаде трошкове поступка у износу од 4.179.00 КМ са законском затезном каматом почев од дана доношења одлуке до исплате, у року од тридесет дана од дана доношења одлуке, под пријетњом извршења.

Пресудом Окружног суда у Бањалуци број 71 0 П 145409 16 Гж 2 од 16.5.2016. године жалбе парничних странака су одбијене и првостепена пресуда потврђена. Одбијен је захтјев тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка у износу од 2.687,20 КМ.

Благовремено изјављеном ревизијом другостепену пресуду добијају тужени због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлажу да се оспорена пресуда преиначи и одбије тужбени захтјев тужиоца у цјелости, уз накнаду трошкова парничног поступка тужених или да се оспорена пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужилац је оспорио наводе ревидената и предложио да се ревизија тужених одбије као неоснована.

Ревизија тужених је основана.

Предмет спора у овој правној ствари је захтјев тужиоца да се тужени, као правни слѣдници Х.Д., обавезу да на име главног дуга тужиоцу исплате износ од 141.315,44 КМ са законском затезном каматом и то на износ од 107.038,23 КМ почев од 05.07.2011. године до исплате, а на износ од 34.277,21 КМ почев од 13.05.2011. године до исплате уз накнаду трошкова поступка.

На основу резултата доказног поступка првостепени суд је утврдио: да је пресудом Основног суда Бањалука број: 71 0 П 046087 10 П 2 од 17.03.2010. године тужилац обавезан да преднику тужених на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа у виду разлике плате коју би остваривао код тужиоца да је радио на радном мејсту ВКВ механичар гусјеничар и пензије коју је примао од надлежног Фонда ПИО у периоду 15.10.1992. године до 31.3.1996. године исплати на име главног дуга износ 50.455,74 КМ са законском затезном каматом на тај износ од 17.3.2010. године па до исплате, на име законске затезне камате обрачунате на износ главног дуга, износ од 50.455,74 КМ као и камату на тај износ почев од 17.3.2010. године па до коначне исплате, да му за период 15.10.1992. године до 31.3.1996. године уплати надлежном Фонду ПИО РС доприносе, те на име трошкова поступка исплати износ од 3.902,00 КМ са каматом од дана доношења одлуке, док је одбијен дио тужбеног захтјева који се односи на исплату главног дуга уз обрачун камате од 1.1.2009. године као и у дијелу који се односи на исплату законске затезне камате на износ главног дуга уз обрачун затезне камате од 19.3.2009. године; да је пресудом Окружног суда Бањалука број: 71 0 П 046087 10 Гж 2 од 24.11.2010. године преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен захтјев за исплату законске затезне камате на износ главног дуга почев од 17.3.2010. године до исплате и на износ обрачунате законске затезне камате почев од 17.3.2010. године до исплате, док је у преосталом дијелу пресуда потврђена; да је рјешењем Врховног суда РС број: 71 0 П 046087 11 Рев од 15.05.2012. године усвојена ревизија овдје тужиоца и укинуте првостепена и другостепена пресуда и тужба Д. Х. одбачена; да је вођен извршни поступак по приједлогу тражиоца извршења Д. Х. против извршеника Република Српска, ради наплате потраживања; да је Д. Х. дана 5.7.2011. године исплаћен износ од 107.038,23 КМ и то по рјешењу број 71-0-И-109574 11 И, те дана 13.5.2011. године износ од 1.058,43 КМ по рјешењу број 71 0 И 109793 10 И, те по истом рјешењу истога дана износ од 27.612,59 КМ и износ од 5.606,19 КМ; да је рјешењем од 6.3.2013. године по службеној дужности обустављено извршење дозвољено рјешењем извршењу од 11.3.2011. године и укинуте све спроведене извршне радње, те да је рјешењем од истог дана одбачен приједлог извршеника за противизвршење као недозвољен и да су оба рјешења потврђена рјешењем Окружног суда Бања Лука дана 27.1.2014. године; да је Д. Х. преминуо 22.11.2011. године; да су рјешењем о наслеђивању Основног суда Бањалука број: 71 0 О 133097 11 О од 29.02.2012. године са клаузулом правоснажности, за законске насљеднике иза Д. Х. проглашени са по 1/3 дијела његова супруга Д. Х., те синови Д. Е. и Д. Р. на стану који се налази у Б., улица..., површине 69 м², уписан у пл. бр. ... к.о. Б. Л. 7, изграђен на кч..., лист број...; да су на темељу уговора о продаји стана, закљученог код нотара Р.М. под бројем: ОПУ 402/2012, тужени као продавци продали купцу В. Ж. предметни стан за купопродајну цијену у износу од 90.000,00 КМ.

Код таквог стања чињеница првостепени суд је закључио да је доношењем рјешења Врховног суда Републике Српске којим су укинута првостепена и другостепена пресуда и тужба Д. Х. одбачена, отпао правни основ по којем му је извршена исплата правоснажно досуђеног износа од 141.315,44 КМ, па како је предник тужених преминуо, за његов дуг према тужиоцу одговарају наследници до висине вриједности наслеђене имовине. Имајући у виду утврђену вриједност наслијеђене имовине коју су тужени наслиједили од свог правног предника у износу од 90.000,00 КМ, првостепени суд је примјеном одредаба члана 163 став 1. и 3. ЗОН у вези са чланом 210. став 1. ЗОО обавезао тужене да тужиоцу солидарно исплате тај износ, док је преко досуђеног износа захтјев одбијен. На досуђени износ првостепени суд је позивајући се на одредбе члана 277. и 214. ЗОО тужиоцу досудио камату почев од дана 20.6.2012. године као дана подношења тужбе, док је одбио захтјев у дијелу у којем тужилац потражује камату за период до 20.6.2012. године, налазећи да је правни основ по којем је преднику тужених извршена исплата отпао 15.5.2012. године доношењем рјешења Врховног суда РС тако да се не може сматрати да је исти био несавјестан, па самим тим тужилац не може захтијевати камату од дана стицања.

Оцјеном исказа свједока В. Ж. и садржаја уговора о купопродаји стана закљученог између тужених и овог свједока, првостепени суд је закључио да тужени нису доказали да је њихов предник дуговао овом свједоку 30.000,00 КМ. По оцјени првостепеног суда, чињеница да су тужени дан након подношења ове тужбе и то 21.6.2012. године са свједоком закључили купопродајни уговор упућује на закључак да је то учињено како би се смањила вриједност наслијеђене имовине, а самим тим смањила и обавеза коју тужени имају према тужиоцу, па налазећи да тужени нису пружили ваљане доказе колики износ новца им је купац исплатио за продати стан, тврдње тужених о постојању и исплати дуга од 30.000,00 КМ свједоку, оцијенио је недоказаним. Приговор литиспенденције, који су истакли тужени, првостепени суд је оцијенио неоснованим, налазећи да литиспенденција постоји када се између истих странака и по истом тужбеном захтјеву већ води парнични поступак пред парничним судом, што тужени нису доказали, а да извршни поступак који је вођен код истог суда није вођен између истих странака, па све да и није окончан, а јесте, не би се радило о литиспенденцији. Такође, првостепени суд је оцијенио неоснованим наводе тужених, истакнуте тек у завршној ријечи, да стан који су наслиједили представља брачну тековину тужене Д.Х., и срачунатим да се на тај начин покуша умањити вриједност наслијеђене имовине.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је жалбе парничних странака одбио и првостепену пресуду потврдио.

Основано тужени у ревизији указују да је побијана пресуда захваћена повредама одредаба парничног поступка због којих недостатака се не може испитати њена правилност и законитост.

Према одредби члана 163. став 1. Закона о наслеђивању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/09 и 55/09 – у даљем тексту: ЗН) наследник одговара за дугове оставиоачеве до висине вриједности наслеђене имовине. Ставом 3. исте законске одредбе је прописано да кад има више наследника, они одговарају солидарно за оставиоачеве дугове и то сваки до висине вриједности свог наследног дијела, без обзира да ли је извршена диоба наследства. Из наведених одредаба произлази да преузимајући права оставиоца, наследник истовремено преузима и његове обавезе, с обзиром на вриједност наслеђене имовине. Дугови који прелазе вриједност наслеђене имовине не могу се реализовати и гасе

се. Солидарна одговорност више насљедника, такође, је ограничена само до висине вриједности насљедног дијела сваког појединог насљедника и повјериоци могу бити намирени од било ког насљедника, али само за онај дио потраживања који достиже вриједност насљеђене имовине тог насљедника.

Тужени су жалбом против првостепене пресуде побијали правилност закључка првостепеног суда у погледу укупне вриједности насљеђене имовине и вриједности насљеђеног дијела сваког од тужених, истичући да утврђење првостепеног суда нема упоришта у проведеним доказима, да уговор о купопродаји стана није цијенио цјеловито, него паушално, јер да је из продајне цијене стана плаћен дуг оставиоца од 30.000,00 КМ.

Другостепени суд је одбио ове приговоре тужених налазећи да је уговор о продаји стана закључен код нотара и да није оспорен, те паушалном констатацијом да тужени нису доказали да је њихов предник имао било каквих дугова према В. Ж. Другостепени суд се није уопште упустио у анализу чињеница нити је цијенио правилност оцјене исказа свједока В. Ж. и садржаја уговора о купопродаји стана, нарочито тачке „III Цијена“ тог уговора коју је дао првостепени суд (одредба члана 8. ЗПП), а посљедично томе није дао довољне и ваљане разлоге за своју одлуку о прихватању разлога првостепеног суда о вриједности насљеђене имовине и непостојању дуговања предника тужених према В.Ж., а од чега зависи и обим одговорности тужених за дугове оставиоца. Приговор тужених да се ради о пресуђеној ствари, који је истакнут у жалби, другостепени суд је одбио као неоснован, налазећи да „ је првостепени суд, такође, дао ваљано образложење које, као правилно, прихвата и овај суд“, иако се првостепени суд није уопште изјашњавао о овом приговору, него о приговору литиспеденције.

Надаље, тужени су жалбом оспоравали правилност закључка првостепеног суда да насљеђени стан не чини брачну течевину оставиоца и првотужене. Ревизијом се правилно указује да другостепени суд није уопште одговорио на овај жалбени навод тужених, иако је оцјена основаности и овог приговора од утицаја на обим насљеђене имовине, па је другостепени суд био дужан одговорити на овај жалбени навод тужених (члан 231. ЗПП), јер се ради о приговору који је одлучног значаја.

Из наведеног произлази да другостепени суд није у образложењу побијане одлуке дао довољне, јасне и увјерљиве разлоге за своју одлуку о суштинским питањима истакнутим у жалби који би задовољили стандарде образложеног пресуђивања. Стога, основано тужени у ревизији указује да је другостепени суд у поступку доношења побијане пресуде почио повреде одредаба парничног поступка из члана 8., 191.став 4. и 231. у вези са чланом 209. ЗПП, због чега се њена законитост и правилност не може испитати.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 249. став 1. ЗПП ревизија тужених је усвојена, побијана пресуда укинута и предмет враћен истом суду на поновно суђење.

Предсједник вијећа
Горјана Попадић